

JANA CHUCHVALCOVÁ

Rok ve znamení rekordních zisků

Veřejná diskuse o zavedení eura v České republice, mimořádně nízká inflace, nejnížší úrokové sazby za několik posledních let, rekordní zisky bank, zahájení provozu úvěrových registrů pro podnikatelské subjekty i fyzické osoby, zrušení anonymních vkladních knížek, boom hypoték a rekordní povodně, které prověřily český pojišťovací trh. Tyto a mnohé další události významně ovlivnily český finanční sektor v uplynulém roce.

Česká ekonomika vykázala pouze 2% růst HDP, rostoucí nezaměstnanost a značné zadlužení veřejných financí. V kontrastu s tím čistý zisk bank a stavebních spořitelů působících v České republice dosáhl v loňském roce rekordních 30,4 mld. Kč a vzrostl meziročně o 80 %. Zlepšující se hospodářskou situaci českého bankovního sektoru ovlivnil růst příjmů z poplatků a snižování počtu zaměstnanců bank. Počet lidí pracujících v bankovníctví se snížil za poslední čtyři roky o 11 tisíc. Největší vliv na zvyšování čistého zisku však měla nižší tvorba rezerv, kterou si banky mohou dovolit díky lepšímu úvěrovému portfoliu. Výrazně pomohl také převod některých pohledávek na Českou konsolidační agenturu, který je součástí státní pomoci při privatizaci bankovního sektoru. Tento příznivý trend by měl pokračovat i v dalších letech. Rozvíjet by se mělo především poskytování půjček. Největší poptávka bude podle ekonomů po spotřebitelských půjčkách, hypotékách a kreditních kartách.

Hypotéky v minulém roce zaznamenaly rekordní růst a jejich objem dosáhl ke konci roku 2002 více než 30 mld. Kč.

Rekordních výsledků dosáhly i platební karty. Jejich počet v uplynulém roce překročil hranici pěti milionů. Znamená to, že platební kartu vlastní již více než každý druhý občan České republiky.

Hospodářské výsledky pojišťoven za rok 2002 zůstaly i přes ničivé srpnové povodně, jejichž odhadovaný finanční dopad na pojišťovny činil na konci roku 35 mld. Kč, kladné. Pojišťovny vybraly v loňském roce na pojistném 89,5 mld. Kč, což je o 13 % více než v roce 2001. V roce 2002 vzrostlo předepsané pojistné členů ČAP o 14,3 %, u životního pojištění činil přírůstek předepsaného pojistného 21 %, neživotní pojištění vykazuje v posledních letech nižší dynamiku růstu a stouplo o 8,6 %.

Penzijní fondy mají za sebou rovněž velmi úspěšný rok. Ke konci roku měly přes 2,5 milionu aktivních účastníků penzijního připojištění se státním příspěvkem.

Leasing má za sebou dobrý, i když ne vynikající rok. V loňském roce se objem nově uzavřených leasingových obchodů zvýšil pouze o 4 %.

Kapitálový trh si v loňském roce vybíral svůj „oddechový čas“. Přesto burzovní index PX 50 vzrostl o 16,75 % a značný příliv prostředků zaznamenaly otevřené podílové fondy.

Mimořádný rok má za sebou auditorská komunita. Díky případu Enron a dalším se z „velké pětky“ stala „velká čtyřka“. Tyto události ovlivnily i auditorské a poradenské společnosti v Evropě a České republice.

Současná situace - jak ji popisují naše tabulky, čísla a grafy - ukazuje, že české finančníctví se už stabilizovalo akcionářsky, hospodářsky, technologicky i v oblasti lidského kapitálu. Čísla, která vypovídají o stavu bank, pojišťoven, penzijních fondů, investičních společností, podílových fondů, leasingových společností, stavebních spořitelů či factoringových firem, dávají optimističtější obraz než čísla před několika lety.

Ročenka Top Finance nabízí již podruhé přehled stavu a vývoje finančního sektoru v posledních letech. Individuální data ilustrují zpravidla stav jednotlivých finančních institucí v posledních třech nebo čtyřech letech, poslední údaje jsou z bilancí a výkazů ke konci roku 2002. Některé souhrnné údaje dávají dlouhodobý přehled vývoje jednotlivých ukazatelů. Číselné řady a z nich vypočítané koeficienty v tabulkách a grafech jsou doplněny texty, které analyzují vývoj z pera významných představitelů jednotlivých finančních sektorů a známých ekonomických publicistů. Přehled pak oživují minianketky s představiteli některých nejvýznamnějších společností v daném oboru. ■

A Year Characterised by Record Profits

Discussions over introducing the euro in the Czech Republic, exceptionally low inflation, the lowest interest rates in years, record bank profits, introduction of credit registers for business and private entities, cancelling anonymous savings books, the mortgage boom, and record flooding that put the Czech insurance market to the test...

These and many other circumstances had a significant effect on the Czech financial sector last year.

The Czech economy registered GDP growth of only 2 %, rising unemployment and substantial public finance deficits. In contrast, the net profit of banks and building societies operating in the Czech Republic reached a record high of CZK 30.4 billion last year – an increase of 80 % year-on-year. Increased revenues from fees and a reduction in the number of bank employees helped improve the performance of the Czech banking sector. The number of employees in the banking industry has decreased by 11,000 over the past four years. However, a lower level of provisions and reserves due to improved credit portfolios had the most substantial impact on the rise in net profit. The transfer of some receivables to Česká konsolidační agentura also helped significantly – a part of the Government's plan for supporting banking sector privatisation. This positive trend should continue in the future as well. Lending, in particular, should develop in a favourable direction. According to economists, the highest demand will be for consumer loans, mortgages and credit cards.

Mortgages last year experienced record growth, totalling more than CZK 30 billion at year-end 2002. Record-breaking results were also registered for payment cards. The number of cards in circulation last year exceeded five million, which means that at least every other Czech now owns a payment card.

The financial results of insurance companies remained positive for 2002, in spite of the devastating August floods. The impact of the floods on insurance companies was estimated to be around CZK 33 billion at the end of the year. Insurance companies last year collected CZK 89.5 billion on premiums, which is 13 % more than in 2001. In 2002, the prescribed premiums for members of the Czech Association of Insurance Companies increased by 14.3 %. For life insurance, the rise in prescribed premiums was 21 %. In recent years, non-life insurance has registered lower growth dynamics with a rise of 8.6 %.

Pension funds have also had a very successful year. As of the end of the year, they had acquired more than 2.5 million active participants in pension insurance with state assistance.

Leasing experienced a good though not exceptional year. The volume of new leasing contracts increased by only 4 % last year.

The capital market had taken “time out” last year. Nevertheless, the PX 50 index rose by 16.75 %, and open-end mutual funds registered a substantial inflow of resources.

The auditors' community has had an extraordinary year. The “Big Five” became the “Big Four” thanks, among other things, to the Enron scandal. These events affected even auditing and advisory firms in Europe and the Czech Republic.

The current situation – as described in our tables, statistics and charts – indicates that the financial and banking sector has been stabilised from the standpoint of stock and investment, economic performance, technology, and human capital. The figures for banks, insurance companies, pension funds, investment firms, mutual funds, leasing companies, building societies and factoring companies present a more optimistic picture than a few years ago.

For the second year in a row, the TOP FINANCE Yearbook offers readers an up-to-date, comprehensive survey of the Czech financial sector. As a rule, the individual data document the development of financial institutions for the past three or four years. The latest figures are taken from the balance sheets and financial accounts as of year-end 2002. Certain aggregate data give a long-term overview of the development of economic indicators. The statistical data and related coefficients in the tables and charts are accompanied by commentaries that analyse developments from the eyes of leading experts in the various financial sectors and prominent economic publicists. The Yearbook also contains interesting mini-surveys with the executives of some of the top companies in the field. ■